ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 213. — 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1881. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» εἰσεπράχθησαν ἐν Σύρῳ δραχ. 3,500 ἐκ χοροῦ, δοθέντος ἐν τῷ αὐτόθι θεάτρῳ.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηνῶν ἀνέγραψεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ αὐτοῦ δραχ. 2,000 συνδρομὴν τοῦ δήμου ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν.

Ὁ πρό τινος ἀποβιώσας ἐνταῦθα Δημ. Μαρκοπουλιώτης κατέλιπε δρ. 300 ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου.

Ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα καταδίκων ἡ κ. Ταρσίτσα Ἀδαμαντίδου προσήνεγκεν ἵνα διανεμηθῶσιν αὐτοῖς διὰ τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν δραχ. 112.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Ἡ ἀλληλογραφία τῆς Γεωργίας Σάνδ.

Ἐν ἐπιστολῇ τινι αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Figaro» ὁ κ. Troubat, βιβλιοθηκάριος τῆς ἐν Κομπιένῃ βιβλιοθήκης καὶ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ Παύλου de Musset, ἀδελφοῦ τοῦ περιωνύμου ποιητοῦ, γράφει τὰ ἑξῆς·

«Σήμερον ἀνέγνωσα εἰς τὸ «Figaro» ὅτι πρόκειται μετὰ τῆς ἄλλης ἀλληλογραφίας τῆς Γεωργίας Σὰνδ νὰ δημοσιευθῶσι καὶ πᾶσαι αἱ πρὸς αὐτὴν ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀλφρέδου de Musset, ἐξ ὧν, ὡς προσθέτετε, βεβαιοῦται ὅτι θέλει γνωσθῇ ὑπὸ νέαν ὅλως ὄψιν ὁ χαρακτὴρ τῶν σχέσεων, αἵτινες συνέδεσαν ἄλλοτε τοὺς δύο ἐπιφανεῖς συγγραφεῖς.

«Ἡ ἐπέμβασίς μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην θέλει σᾶς ἐκπλήξει, ἀλλὰ τοῦτο πράττω ὑπείκων εἰς καθῆκον καὶ ὑπόσχεσιν, ἣν ἔδωκα εἰς τὸν Παῦλον de Musset, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβον πάντα τὰ ἔγγραφα καὶ πάσας τὰς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας ὁδηγίας.

«Μεταξὺ δ' ἄλλων ἔχω λάβει παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τῆς Γεωργίας Σὰνδ, διακηρυττούσης ὅτι ἔκαυσε τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀλφρέδου de Musset. Ἀνάγκη λοιπὸν ἔσται νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἀλληλογραφία τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ἥτις λέγεται ὅτι πρόκειται νὰ δημοσιευθῇ, εἶνε γνησία, ἀλλὰ τότε τί γίνεται ἡ διαβεβαίωσις ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τῆς Γεωργίας Σὰνδ εἰς τὸν Παῦλον de Musset;»

Πρὸς ταῦτα τὸ «Figaro» δι' ἑνὸς τῶν συντακτῶν αὐτοῦ τοῦ κ. Wolff ἀπαντᾷ ὡς ἕπεται·

«Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Musset πρὸς τὴν Γεωργίαν Σὰνδ δὲν θὰ δημοσιευθῶσι, διότι αὗται φυλάττονται ὑπὸ φίλου ἀσφαλοῦς, ὅστις δὲν θέλει παραδώσει αὐτάς. Διὰ τῆς διαθήκης αὐτῆς ἡ Κα Σὰνδ καταλείπει πάντα τὰ ἔγγραφά της, τὰ εὑρισκόμενα ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῆς ἐν Παρισίοις καὶ Nohant, εἰς τὸν υἱόν της Μαυρίκιον. Ἀλλ' ἐν αὐτοῖς δὲν εὑρίσκοντο αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Musset διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ Κα Σὰνδ ζῶσα ἔτι ἐδώρησεν αὐτὰς εἴς τινα φίλον, συγγραφέα διάσημον, ὅστις ἐπὶ μακρὸν ὑπῆρξεν ἐκ τῶν οἰκείων αὐτῆς· τὴν ἀλληλογραφίαν ταύτην παρέδωκεν εἰς αὐτὸν ἡ Γεωργία Σὰνδ ὡς μέσον ὑπερασπίσεως αὐτῆς ἐν ἀνάγκῃ, οὐχὶ δὲ ὡς ὅπλον πρὸς ἐπίθεσιν. Αἱ ἐπιστολαὶ λοιπὸν αὗται οὐδέποτε θὰ δημοσιευθῶσιν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ κ. Troubat, ὁ θεματοφύλαξ τῶν ἐμπιστευτικῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. Παύλου de Musset, ἀρχίσῃ αὐτὸς τὴν μάχην.

Ὁ κ. Μαυρίκιος Σὰνδ θὰ δημοσιεύσῃ λοιπὸν μόνον τὴν φιλολογικὴν ἀλληλογραφίαν τῆς μητρός του. Τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀλφρέδου de Musset δὲν ἔκαυσεν ἡ κυρία Σὰνδ, ἀλλὰ διεφύλαξεν αὐτάς, ὅπως ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἤθελέ τις κατηγορήσει αὐτὴν ὅτι ἐγένετο παραίτιος τοῦ θανάτου τοῦ Musset, φίλος τις αὐτῆς δυνηθῇ νὰ κάμῃ γνωστὴν τὴν ἀλήθειαν. Πράγματι δὲ ὁλόκληρος ἡ ἀλληλογραφία αὕτη εἶνε λαμπρὰ δικαιολόγησις τῆς Γεωργίας Σὰνδ κατὰ τῶν συκοφαντιῶν τοῦ Παύλου de Musset.

Ὁ συγγραφεύς, εἰς ὃν ἡ Γεωργία Σὰνδ ἐνεπιστεύθη τὸν φάκελλον τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐγγράφων, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ μόνος αὐτὸς τὴν εὐθύνην τῆς παρακαταθήκης· διὰ τοῦτο δὲ ἐγένοντο δύο αὐτῶν ἀντίγραφα, ἅτινα παρακατετέθησαν εἰς δύο ἄλλους φίλους, ἐξ ἴσου ἀσφαλεῖς. Μεταξὺ δὲ τῶν τριῶν τούτων συνεφωνήθη ὅτι ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Musset καὶ τῆς Γεωργίας Σὰνδ θέλει ἀνήκει εἰς τὸν τελευταῖον ἐπιζήσαντα ἐξ αὐτῶν, ὅστις πάλιν διὰ διαθήκης θέλει δωρήσει αὐτὴν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων ὡς μνημεῖον φιλολογικὸν τοῦ αἰῶνος, ἀπαγορεύων ὅμως ῥητῶς τὴν δημοσίευσιν οἱουδήποτε τῆς ἀλληλογραφίας ἐγγράφου.

Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι ὁ κ. Μαυρίκιος Σὰνδ οὐδὲν δύναται νὰ δημοσιεύσῃ, καὶ ἑπομένως ὁ κ. Troubat δὲν θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀπαντήσῃ.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐγένετο ὡσαύτως λόγος καὶ περὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν τῆς Γεωργίας Σὰνδ πρὸς τὸν Chopin· ἐπιστολαὶ ὅμως τοιαῦται δὲν ὑπάρχουσι. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Chopin ἡ ἀδελφή αὐτοῦ εὗρεν ὑπὲρ τὰς διακοσίας ἐπιστολὰς τῆς κυρίας Σὰνδ, ἃς ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς εἰς Πολωνίαν. Ἡ τύχη ἠθέλησεν ἵνα ἡ κυρία αὕτη ἔλθῃ εἰς διένεξιν πρὸς τὰς τελωνειακὰς ἀρχάς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου αἱ ἀποσκευαὶ αὐτῆς ἐκρατήθησαν εἰς τὸ τελωνεῖον, καὶ τὸ κιβώτιον τὸ περιέχον τὰς ἐπιστολὰς τῆς Σὰνδ παρέπεσε. Μετά τινα ἔτη ἐπανεῦρεν αὐτὸ ὁ τελώνης καὶ τὸ ἐφύλαξεν· εἰς τὴν Καν Σὰνδ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἀποδώσῃ, ἠγνόει δὲ ὅλως τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς Πολωνίδος, ἥτις εἶχεν ἀπολέσει τὸ κιβώτιον τῶν ἐγγράφων.

Πληροφορηθεὶς περὶ τοῦ πράγματος κατά τι αὐτοῦ τότε ταξείδιον ὁ Ἀλέξανδρος Δυμᾶς υἱός, παρεκάλεσε τὸν Ῥῶσσον τελωνειακὸν ὑπάλληλον νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἔγγραφα εἰς τὴν Καν Σὰνδ· ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη προβαλλόμενος τὸ καθῆκόν του.

— Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ Δυμᾶς, τὰ ἐν τῷ κιβωτίῳ ἔγγραφα εἶνε ἐπιστολαὶ ἐμπιστευτικαὶ ἐπιφανοῦς γυναικός, ἥτις τιμᾷ μέγαλως τὰ γράμματα εἰς τὴν πατρίδα μου, καὶ θὰ ἦτο λυπηρὸν νὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν ἀδιάκριτός τις νὰ παραδώσῃ αὐτὰς εἰς τὴν δημοσιότητα· ἀφήσατέ με νὰ παραλάβω αὐτὸν τὸν σάκκον.

— Καὶ τὸ καθῆκόν μου; ὑπέλαβεν ὁ τελώνης.

— Ἐὰν ποτὲ σᾶς ζητηθῶσιν αἱ ἐπιστολαί, σᾶς δίδω τὴν ἄδειαν νὰ εἴπητε ὅτι σᾶς τὰς ἔκλεψα.

— Εἴμπορεῖτε νὰ δεχθῆτε;.....

— Ἀ μπά! εἶπεν ὁ Δυμᾶς, νεώτατος ὢν τότε, ἃς εἴπῃ ὁ κόσμος ὅ,τι θέλῃ· ἔχω καιρὸν ὅσον θέλω νὰ δικαιολογηθῶ.

Μετά τινας μῆνας ὁ Δυμᾶς ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους φέρων τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν εἰς τὴν Καν Σὰνδ. Τότε δὲ συνέβη ἡ πρώτη συνέντευξις μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων συγγραφέων. Ἡ κυρία Σὰνδ ἔκαυσε πάσας τὰς πρὸς τὸν Chopin ἐπιστολὰς αὐτῆς· ἀλλὰ τῆς ἐκδουλεύσεως ταύτης τοῦ Δυμᾶ ἐτήρησε πάντοτε τοσοῦτον εὐγνώμονα ἀνάμνησιν, ὥστε διέμεινε μέχρι τελευταίας αὐτῆς στιγμῆς φίλη αὐτοῦ ἀφωσιωμένη.»

Ταῦτα τὸ «Figaro». Κατά τινα ἄλλην ἐφημερίδα τὰ ἔγγραφα τοῦ Παύλου de Musset, ἅτινα, λέγεται, ὅτι περιέχουσι περιέργους ἀνακαλύψεις περὶ τῶν σχέσεων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλφρέδου καὶ τῆς Γεωργίας Σὰνδ, ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην ἐν φακέλλῳ ἐσφραγισμένῳ, φέροντι ταύτην τὴν ἐπιγραφήν: «Νὰ ἀνοιχθῇ μόνον ἐν ἔτει 1910», ἤτοι μετὰ τριάκοντα ἔτη, ὅτε σιωπή τις θέλει ἐπικρατεῖ περὶ τοὺς τάφους τῶν ἐπισήμων συγγραφέων.

Αἱ ἐτήσιαι δαπάναι τοῦ μεγάλου θεάτρου (Grand Opéra) τῶν Παρισίων κατὰ τὸ ἔτος 1880 ἀνῆλθον εἰς 4, 079,000 φράγκων. Ἐξ αὐτῶν μόνον διὰ φωτισμὸν ἐδαπανήθησαν 240,000 φράγκων, 40,000 διὰ τὴν σάρωσιν καὶ ἐν γένει τὸν καθαρισμὸν τῆς αἰθούσης, καὶ 508,000 ἐδόθησαν εἰς τοὺς συγγραφεῖς ὡς δικαίωμα ἐπὶ τῶν διδαχθέντων ἔργων. Εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὑποκριτῶν ἐπληρώθησαν φράγκα 1,200,000. Ὑπέρογκα ποσὰ ἐδαπανήθησαν εἰς διακόσμησιν τῆς σκηνῆς καὶ εἰς στολὰς κατὰ τὴν διδασκαλίαν ἔργων τινῶν. Οὕτω ἡ παράστασις τῆς «Aida» ἐστοίχισε 240,000 φράγκων, 80,000 δὲ ἡ τῆς «Korrigane». Αἱ δαπάναι αὗται σχεδὸν ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν εἰσπράξεων τοῦ θεάτρου.

— Ἔκθεσις παγκόσμιος γενήσεται ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κατὰ τὸ 1883. Ἐκ Βασιγκτῶνος δ' ἀγγέλλεται ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν θέλει προσεχῶς ἀπευθύνει πρόσ-